Ч. 48. (219.) Львів, неділя, дня 20. лютого 1916. Рік II.

# УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Ціна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В занятих теріторіях 4 коп.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

| | |
|---|---|
| На рік | 18·— К. |
| „ півроку | 9·— „ |
| „ чвертьроку | 5·— „ |
| „ місяць | 1·80 „ |

В краю і державі:

| | |
|---|---|
| На рік | 24·— К. |
| „ півроку | 12·— „ |
| „ чвертьроку | 6·— „ |
| „ місяць | 2·40 „ |

За границею:

| | |
|---|---|
| В Німеччині | 28 мар. |
| В Америці | 8 дол. |
| В инших державах | 40 ф[illegible] |

Рекламациї вільні від почтової оплати. Рукописї приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. „Українське Слово" продають всї бюра по цїлім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній части 60 сот. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

## ПАМЯТИ ГЕТЬМАНА
# Івана Мазепи.

(б) Теперішня світова війна, в котрій і ми беремо участь, борючи ся проти нашого відвічного національного ворога, Московщини, повинна привести нам на память одного з найлучших синів України, гетьмана Івана Степановича Мазепу,—нам, його духовим нащадкам, „Мазепинцям", як нас згірдно прозивають наші вороги.

Гетьман Іван Степанович Мазепа, з української шляхти Колединських гербу Курч, котра своїми початками сягає половини XVI. ст., був чоловіком найбільш освіченим серед українських діячів, мав ясний політичний ідеал та був горячим патріотом. Він не лише зумів присвоїти собі всї здобутки тодїшної цивілїзації, але визначав ся попри те природним талантом. Се єдиний з поміж українських діячів XVII. ст., котрий був справжнім політиком.

З приводу характеристики Мазепи як політика, подав пок. проф. В. Антонович дуже влучне поясненє, що значить назва політика. По його думцї політика не визначає се, щоби людина мала свої інстинкти і теорії і вводила їх в житє. Політика вимагає спеціяльних відомостий і засобів. Від політика вимагає ся розуміня сил суспільности і уміня користувати ся ними, він все мусить наперед знати, за що він може в дану хвилю взяти ся і виконати, а чого не можна зробити. Через те талановитим політиком зве ся той чоловік, котрий в своїй діяльности бере ся за осягненє такої мети, яку відповідно до часу можна осягнути. Він мусить завчасу добре обрахувати ті сили, на які він може оперти ся, мусить бути добре обзнакомлений зо всїма суспільними напрямками свого часу і повинен уміти вибрати такий зручний час, коли він може найкрасше виконати свої наміри.

Всї отсї таланти безумовно мав Мазепа. Правда, він часто помиляв ся в своїх рахунках, але всеж він був один з видатнійших політиків свого часу. Коли придивити ся до його діяльности, та можна переконати ся, що він був патріотом дуже щирим і горячим, бо все дбав про повну автономію свого краю. Але прямуючи до неї, він помилив ся шляхом, він цїлком не вважав на демократичні ідеали народньої [illegible], не дбав про її прихильність, а силкував ся приманити до себе старшину, щоби створити міцний, привілейований стан, котрий підпер би його в боротьбі з Москвою. В сїм годї винувати Мазепу, бож винно сему його вихованє, а виховував ся він, як звісно, на польськім королївськім дворі, де пересяк аристократичними поглядами польської шляхти. Але через те не вільно нам забувати, що Мазепа любив Україну так само, як любили її другі, хоч любив її по свому. Він дбав про освіту, синів старшини висилав до заграничних шкіл на науку, сам протеґував і засновував школи на Україні. Добре відомо всїм, о скільки він дорожив Київською Академією, надаючи велику вагу й значінє розвиткови краєвої культури, він надїляв її маєтностями, підняв її до значіня університету. Чернигівську колеґію переробив на висшу школу—немов би лїцей. Сам листував ся з ріжними ученими, всюди по Україні заводив печатні. Але головна заслуга його та, що він зважив ся освободити наш нарід з під московської кормиги, хоч і не вдало ся йому перевести се в дїло.

Тим власне горячим бажанєм придбаня повної свободи для України є нам дорогою память гетьмана Мазепи. Його „ізміна" не була наслїдком еґоїзму, а була власне випливом горячого патріотизму, любови до рідного краю, бож сей старець, а до того бездїтний вдовець не міг прецїнь думати про власні користи, тим більше, що після неудач Хмельницького не можна було навіть думати про дїдичність гетьманського достоїнства. Сам Мазепа в передодни „ізміни" заявив в приявї старшини:

„Перед Всевідучим Богом протестую ся і на се присягаю, що я не для моєї приватної користи не для висших гонорів, анї задля яких инших забаганок, але для вас всїх, що остаєте під моєю властію і реґіментом, для жінок і дїтий ваших, для загального добра матки моєї отчизни бідної України, всего війська запорожського і народу українського і для підвисшеня та розширеня прав і вольностий військових, хочу то при Бо-

Д-р БОГДАН БАРВІНСЬКИЙ.

# В московській тюрмі.

(В річницю масового увязненя Українцїв в ніч 17 на 18 лютого 1915 р.).

(Кінець).

В ночи з 18. на 19. лютого був великий рух на коритари: привели нових вязнїв. Рано довідали ся ми, що привезено увязнених Станиславівцїв. Перший з них навідав ся до нас дир. Сабат: був хорий і пригноблений, до чого не мало причинила ся їзда возами „40 Мапп," котра тревала 36 годин. В Букачівцях ждали без їди на зимнї 6 годин. Нашого гостя почастували ми горячим чаєм з румом і він розбалакав ся. Привіз нам милу вістку, що наші вже десь в Станиславові, бо як їх вивозили, вязниця аж трясла ся від стрілів! Се був факт! Дня 19 лютого справдї наші війська заняли Станиславів і ми се в два днї опісля прочитали в урядовім російськім комунїкатї. Що за радість огорнула нас! Нам здавало ся, що й до Львова прийдуть небавом наші та, як колись Запорожцї, стануть розбивати „фурдиґу" з окликом:

„Вилїтайте сїрі птахи
На базар, до паю!"

Ми випили за здоровлє нашої армії по горілочцї, котру якимсь чудом надіслано з „Народної Торговлї" дир. Заячківському. Та наша радість була ще передчасна!

Міжтим упливав день за днем: нас до слїдства не взивали і ми стали троха неспокійні. Деякі товариші недолї потратили зовсїм гумор, а зате проходжували ся нервово по камері там і назад, покурюючи то папіроски, то циґара, або файку, от як меценас Секела, котрий проходжуючись, раз-у-раз проклинав Москалїв. Стратив гумор і мій брат, ба навіть вічно веселий і усміхнений Чубатий. Дивним дивом одначе на днї моєї душі мерехтїла надія. Не помогли заходи нї данського, нї арґентинського конзуля, до котрих удавав ся дехто з родин увязнених. Я навіть не писав до моєї рідні, щоби до них удала ся о поміч, хоч дехто з моїх товаришів недолї мене намавляв до сього. Я числив на иншу поміч і не завів ся.

Може ще дехто з увязнених тодї пригадає собі мої слова, висказані одного вечера, коли загальний настрій був вельми пригноблений.

— Панове, казав я, може дехто з вас буде сміяти ся з сего, що вам оповім, але я вірю в се так свято, що нїчо моєї віри не зможе підкопати. В 1895 р. в часї своєї поїздки до Риму привіз менї мій отець образок Матери Божої Неустаючої помочи з благословенєм пок. папи Льва XIII. З сим образком не розлучаю ся нїколи: при всяких нагодах, чи то здавав я який іспит, чи мав якусь радісну або сумну хвилю в житю, сей образок мав я при собі, а думками і молитвами звертав ся все до Тої, котру він зображав. І в теперішній тяжкій хвилї маю його при собі і вірю, що наша Найвисша Покровителька вислухає моєї покірної молитви та верне менї свободу.

І знов минав день за днем, а ми дальше сидїли в тюрмі. Люди стали тратити що раз більше надію, більшість стала вже ладитись в дорогу на Сибір: з домів поотримано всякого рода теплу одежу, гроші і т. и. Вже й мій брат Олександер став нетерпеливитись, я був одначе спокійний. Прийшов день 2. марта, гарний погідний. На жаль, був се день, коли наші військa цофнули ся зі Станиславова, який 4 марта заняли знов Москалї. Після обіду за цїну 20 копійок удалось декому з нас видобути ся з камери на ґанок на сонце. Між нами був і пок. Стафіняк.

Я був в добрім гуморі: сегодня дістали ми з дому вістку, що на нашу інтенцію відправлено Службу Божу, а з провіянтами прислано нам (менї, брату і Чубатому) медалики з Матерію Божою неустаючій помочи. В розмові з товаришами згадав я, що як раз 2. марта минає 13 днїв, як ми сидимо в тюрмі.

— Тринайцятка, кажу я, дла мене щасливе число. Не вірю зовсїм в її феральність.

Ледво вимовив я сї слова, як пробігає з камери кільох товаришів з розрадованими лицями та зі звісткою, що мене і мого брата пускають на волю. Маємо сейчас пакувати манатки і зголоситись у начальника вязницї. З одної сторони огорнула мене радість, з другої сторони жаль, що не всї такі щасливі, як ми що йно освободжені. Але щож, думаю, пустили декого перед нами, пустять поволи усїх по нас.

В мить були ми готові до відходу. Товариші недолї пращали нас щиро, без зависти, а ми їм рівнож щиро бажали, щоб недовго ждали на освободженє. Ще від дверий обернув ся я і сказав:

— Панове, „віра твоя спасе тебе". Пригадаю вам мої слова з перед кількох днів.

Ся віра піддержувала мене на дусї в часї мого другого увязненя 21 до 26 цьвітня м. р., ся віра додавала менї відваги, коли я ратував ся утечою перед московськими жандармами в ночи з 19 на 20 червня лише длятого самого, щоби побачити тріумфальний вїзд нашої армії до Львова, котрого я очікував і на котрій я не стратив надії нї на хвилину від часу памятних боїв над Верешицею 5 до 12 вересня 1914. Ся віра каже менї мати надію на лучшу будуччину!

жій помочи чинити, щоби ви з жінками і дітьми, і отчизна з військом запорожським, як від московської, так і від шведської сторони не погибли“.

Власти не бажав він для себе! Раз навіть заявив він рішучо: „Вільно вашим милостям кого хочете вибрати гетьманом. Коли хто під сю пору зможе спасти вітчину, я сам йому уступлю. Но коли на мене вкладаєте сей тяжкий обовязок... звольте мене слухати і згоджувати ся з моїми розпорядками“.

Горяче бажанє гетьмана, освободити Україну з під московської кормиги, не сповнило ся. Полтавський бій розвіяв всі його патріотичні мрії. Та мимо сего шануймо память великого гетьмана України, Івана Степановича Мазепи, що бажав лучшої долі своїй нещасній Україні, що побивав ся над нею мов чайка в пісні, зложеній, по старім переданю, ним самим. Чей його ідеал не загине марно й може якраз не будуть лише алеґорією слова нашого найбільшого Генія, що „церква-домовина розвалить ся“ (церква в Суботові, де був похоронений Хмельницький), а „з під неї встане Україна!“

---

## Зі Станиславова се і те.

Що житє і патріотична робота по провінціональних містах дещо прислабли, се зрозуміле, але вони не завмерли. Не без значіня буде проте заговорити про се і те, щоби мати повнійший образ нашої загальної роботи, роботи не лише у Львові, але і в краю.

По уступленю Москалів провірено в рядах станиславівської громади великі втрати. Богато роботячих одиниць відбуває повинність військову, инших знова Москалї на Сибір запроторили.

Оставша жінка згуртувала ся під стягом наших товаришів і підняла роботу на ново.

Опіка над борцями головно над Українськими Січовими Стрільцями оказала ся конечною, тому наше жіноцтво згуртоване в „Комітеті опіки над укр. жовнірами“ зайняло ся не лиш хорими, раненими Українцями по шпиталях, але також збіркою і висилкою святочних дарунків для У. С. С.

На святий вечір устроєно святочну вечеру для ранених, українських жовнірів в шпитали, при чім Ексц. еп. Хомишин, та посол Др. Л. Бачинський своїми промовами до хорих старали ся потїшити наших героїв, та запевнити їх, що вдячний нарід на них памятає.

При перегляді списів жертв на народні цїли бачимо перевагу жіночих імен.

Ся обставина, що нині на Стрільців, чи Рідну школу жертвує Анна, Настя, Ілюня, Параня доказує найвимовнійше потребу орґанізації нашого жіноцтва. На сім полі у нас нічого не робить ся, голос п. Кабаровської проминув безслїдно. А шкода.

Українське жіноцтво в Станиславові зайняло ся вправді раненими і У. С. С., та не оживило чомусь товариства „Українських жінок“, не отворило жіночої бурси, не заопікувало ся дівчатами-ученицями, а сеж їх повинність. Може отся замітка поможе.

Село оказало незвичайно богато зрозуміня народних потреб. На Стрільців, на Червоний Хрест, на сироти і вдови поплили тисячі. Селяни станиславівського округа не забули і на „Рідну школу“,

Ось вимовні зразки жертвенности селян на Р. Ш.: В Побережі зібрали о. Анастазиєвський і В. Вовк 136 К, о. Гординський з Глубокого 80 К, М. Королюк з Чернієва 100 К, о. В. Мотюк з Маріямполя 114 К, Д. Качкан з Рибна 113 К, о. Т. Матейко з Опришовець 108 К 10 с., п. Вовк з Ганусовець 100 К, Ю. Салиґа з Викторова 100 К (коляда дівчат), С. Салиґа з Комарова 50 К, о. Ю. Гірняк коляду з Ямниці 100 К 10 с., В. Вовк коляду з Побережа 30 К, Федишин І. з Опришовець 57 К 58 с. і 1 драхма, Семяків І. з Богородчан 41 К. 80 с., о. Ковальський зі Скоморох 12 К, о. Ісаїв з Креховець 25 К 65 с., Дм. Логаза з Підпечар 41 К 60 с., О. Січинська з Радчі 30 К.

Українські Січові Стрільці на Рідну Школу. За святочні дарунки, одержані від жіночого Комітету опіки над укр. жовнірами і У. С. С. зложили Стрільці II. куріня на руки сотника Дмитра Вітовського 240 к. на Р, Ш.

Самооборона перед визиском. При тов. „Злука“ повстав відділ споживчий „консум.“ До сього відділу приступило вже около 100 членів, головно урядників, щоби не дати здерти з себе сему шкіру воєнним спекулянтам. На жаль, не може консум задля перевозових трудностий спровадити товар з першого жерела і мусить ще користувати ся місцевими ґросістами, що також люблять підбивати ціну. Та є бодай вигода при закупні цукру, муки і т. д, члени не потребують забігати ся о ласку склепарів.

Комітет Загальної Української Ради. Місцеві відносини некорисні українському народови дали товчок до заснованя повітового Комітету З. У. Р. Може тепер Станиславівські держителї власти схотять числити ся з голосом представників З. У. Р., та бодай до українського населеня по українськи заговорять, а то маєте вражінє читаючи оповістки, що переходите улицями Кракова. А то собі звичайний Станиславів, пропонований сусїдами на осїдок (!) українського універзитету.

Скасованє науки української мови в ц. к. реальній школї. — Щоби доказати, що „піета Rusi“ скасував п. директор радн. Новосельський науку української мови в реальній школї. Якими мотивами руководив ся п. директор, се його секрет. Комітет З. У. Р). на якого чолї станув п. посол Др Л. Бачинський, попросив вже ексц. намісника v. Колярда о вияснен,є чому діти Українців, що кров проливають в обороні держави і цісаря, не сміють учити ся своєї мови і літератури.

Сирітський Захист. — Комітет З. У. Р. покликав до житя статутове Товариство для опіки над сиротами по Українцях — жертвах війни. Жертви вже наплив ають, по затвердженю статутів, подамо до відома про склад управи товариства.

Рух в українських товариствах. — Житє в українських товариствах ще доволї слабе. Через вивезенє Д-ра В. Яновича, голови Просьвіти, станиславівська філїя не може підняти роботи, бо нема ні членів Виділу, ні книг товариства.

Філїя „Сільського Господаря“ може ще найрухливійша, бо відбула загальні збори і нова Управа (голова о. проф. Й. Раковський) гуртує селян, та при помочи посла д-ра Бачинського уганяє кривду, на яку наші селяни виставлені. Посередничить також філїя в закупнах насїня на весну

Кружок У П. Т. веде свою роботу доволї правильно. Обі народні школи Кружка працюють з успіхом над дітворою найбільше занедбаних Українців Станиславова. Господарський ярмарок устроєний Кружком приніс гарний дохід, бо 1152 кор. 39 сот. чистого зиску.

З бурс отворена лише Селянська бурса (має 100 учеників), бурсу педаґоґічну заняло військо, є вона впрочім дуже знищена; реміснично-промислова теж не відкрита (голова вивезений д-р Янович), та найбільше болюче, що одинока бурса жіноча не оживає.

Краєвий інтернат семинаристів ім. сов. Йосафата числить всего 14 питомців.

Місцеві українські банки не роблять інтересів, бо нині ніхто гроша не зичить, а дуже много довжників сплачує довг в цілости, ще й удїл виповідає. „Самопомощь“ кредитове тов. наших небіщиків москвофілів що не підняло діловодства, бо ціла управа „удрала“ во свояси. Є однак надія, що Суд торговельний не дасть зруйновати богато селян, членів „Самопомощи“, але поручить скликати загальні збори, та вибрати нову управу.

Житє товариське в Українській Бесїді майже нормальне.

Хори Станиславівського Бояна відбувають проби, та ладять ся на Шевченкове свято.

Р. Ш.

---

# Европейська війна.

## Румунїя в передоднї виступленя?

**Послуханя у короля. — Становиско консерватистів. — Пресія на правительство. — Голос орґану німецького посольства. — Покликаня за границею. — Росія занимає румунську муніцію.**

БУКАРЕШТ. Румунський король прийняв дня 15. с. м. на послуханю Петра Карпа, а тими днями має намір прийняти також Таке Йонеска. Як звісно, Карп належить до прихильників осередних держав, а Йонеску є горячим прихильником Росії.

БУКАРЕШТ. „Steagul“, орґан румунських консерватистів, пише: В імени консервативного сторонництва з являємо, що колиб тепер прийшло до рішучого зірваня між нами а правительством, то се треба буде приписати лише тій обставині, що наше правительство перестерігало радше всьо инше лише не невтральности. Його поведенє найлїпше виказує умова, яку воно заключило з Анґлією. Ся умова так тяжко заважила на судьбі політичних справ, що правительсвво втратило право дальше уважати себе сторожем невтральности.

ВІДЕНЬ, 17. лютого. „Die Zeit“ подає за „Frankfurter Ztg“ з Люґано: По донесеням міланського „Secola“ букарештенський дневник „Zina“ заявляє, що доба ваганя Румунії вже минула а настала година виступленя, бо одна з держав, які ведуть війну, зажадала від Румунії повзяти рішучу постанову.

ВІДЕНЬ. З Люґано доносять: Орґан німецького посольства в Букарештї „Zina“ пише, що в найблизших днях мусить дефінїтивно рішити ся становиско Румунії, бо нема спромоги продовжувати полїтики вичікуваня. Всї дневники годять ся на се, що не дасть ся вже довше утримати невтральности. В широких румунських кругах панує загальне переконанє, що лише на случай офензиви почвірного порозуміня зі Солуня можна очікувати інтервенції Румунії в їх користь. Але осередні держави стараються ся, щоби положенє вияснило ся ще перед розпочатєм наступу зі Солуня.

БЕРЛЇН, 17. лютого. „Lokal-Anzeiger“ доносить: Тутешнє румнське посольство взиває всїх румунських підданих обовязаних до військової служби з річника 1918, щоби ставили ся до перегляду,

## Росія перехопила муніцію.

БУКАРЕШТ. „Libertatea“ доносить що Росія зайняла для себе замовлену Румунією муніцію, яка з Анґлії та з Америки йшла транспортом через Росію.

„Libertatea“ підносить, що між услівями достави є виразне застереженє, що сї достави зовсїм не накладають на Румунію ніяких зобовязань зглядом почвірного порозуміня. Зайнятє Росією муніції є средством осторожности з огляду на неясну полїтику Румунії.

Румунська кабінетова рада рішила домагати ся безпроволочного звороту тих запасів.

## Справа „Люзітанії“ добігає кінця.

### Згода зєдинених Держав.

НЮ-ЙОРК, 18. лютого (Ткб.). Бюро Райтера. Всї тутешні дневники помістили відомість, що спірні квестії що до справи „Lusitanii“ є фактично полагоджені. Державний секретар Lansing є з сего дуже вдоволений і чекає лише на згоду президента Вільзона, щоби оголосити, що справа полагоджена.

Оголошенє Lansinga, що справа борб веденних підводними лодками прийде знова на денний порядок, викликало велике заворушенє між дипльоматичними кругами.

АМСТЕРДАМ, 18. лютого (Ткб.). Один з тутешних дневників повтаряє донесенє вашінґтонського кореспондента „Times-a“, яке звучить: Як треба було надіяти ся, правительство Сполучених Держав вагає ся приймити плян Німеччини в справі затоплюваня без попереднього остереженя торговельних кораблїв, які є уоружені. По колишній нараді кабінету оголошено неофіціяльно слїдуючу увагу: Хотяй правительство Сполучених Держав обстоює погляд, що торговельні кораблї не можуть бути уоружені, який воно висказало в неофіціяльній нотї висланій до союзників, то прецінь признає за неможливу річ змінити міжнародний закон без згоди всїх держав, які ведуть війну.

Надіють ся, що Вашінґтон не запротестує з гори проти осередних держав, але перечекає події.

ПАРИЖ, 18. лютого (Ткб.). „Temps“ доносить з Ню-Йорку: Справа „Lusitanii“ буде полагоджена допервa тодї, коли Німцї понехають плян торпедувати уоружені торговельні кораблї.

## Будова анґлїйських кораблїв.

ЛЬОНДОН, 18. лютого (Ткб.). В висшій палатї льорд Crewe заявив, що будова кораблїв робить вповні вдоволяючі поступи та що при будові покористовуєть ся досвідом, який набуто в п ршій стадії війни. Рівнож вдоволяюча є достава муніції.

## На морі.

ЛЬОНДОН, 19. лютего. (Ткб.) Аґенція Lloyd-у доносить. що коло східного побережа Анґлії затоплено корабель „Tergesea.“ Залогу виратовано.

## Нова оселя чорногорського короля.

БЕРНО, 19. лютого (Ткб). „Matin“ доносить з Бордо, що чорногорський король Микита з родиною має замешкати в околиц Бордо в одній з посїлостий під Lormons.

## Упадок кріпости Ерзерум?

БЕРЛЇН, 17. лютого: Всї берлїнські дневники оголошують донесенє бюра Вольфа, яке

подає урядове російське звідомлене з Кавказу з дня 15. лютого. Звучить воно ось так: В наслідок нашої офензиви в околиці Ерзерум здобули ми приступом по попереднім артилерийськім підготованю ще один форт твердині. В наші руки попало 20 армат, муніція і полонені — Російське звідомлене зі слідуючого дня доносить: Крім двох недавно обсаджених фортів Ерзерум зайняли наші хоробрі війська дня 15. лютого ще 7. фортів.

## Нові німецькі кружляки.

ЖЕНЕВА: Парижський дневник „Libre Parde“ доносить з Льондону: Найважнійше але на разі ще не вияснене побільшенє німецької фльоти полягає на вибудованю кружляків дотепер незнаного ще типу. Вони мають мати спеціяльне опанциренє а в склад їх уоруженя входить рухома панцирна вежа з 42 цт, арматами.

## Нове насильство почвірного порозуміня на Греції.

ФРАНКФУРТ, 19. лютого. (Ткб.). „Frankfurterztg“ доносить з Царгороду: Урядова депеша з Атен доносить, що посли Анґлії, Франції, Росії і Італії спільно удали ся до президента грецького кабінету Скулюдіса, щоби його повідомити, що воєнна рада в Парижи видала зарядженє обсадити військами почвірного порозуміня всї грецькі зелїзниці та телеґрафічні стації в Тесалії і Мореї. Посли заявили, що колиб Греція добровільно на сю ухвалу не згодила ся, змусить ся її до сего силою. На основі того повідомленя скликано сейчас воєнну нараду, яка має застановити ся над ново витвореним положенєм.

## Французькі лїтаки над Струміцою.

ЛЬОНДОН, 18. лютого. (Ткб.). Бюро Райтера доносить зі Солуня: В середу 13 французьких лїтаків заатакували Струміцу та полевий табор, який там находив ся. Вони кинули 158 бомб, від яких вибух в кількох місцях огонь. Лїтаки мимо сильного острілюваня вернули неушкоджені.

Один грецький полк кінноти під проводом грецького князя Андрія відійшов в Солуня до Атен.

## Представники Бесарабії в румунській справі.

БУДАПЕШТ. „Mineron“ доносить, що на припорученє російського правительства представники бесарабських земств обговорювали справу оборони Бесарабії а окрім того застановляли ся над справою відступленя Бесарабії Румунії. Вкінци заявив ся конґрес проти відступленя Румунії Бесарабії.

---

## Чи буде нам лїпше?

„Свобода“ приносить під сим заголовком статю президента З. У. Р. -дра Костя Левицького, яку отсе подаємо й нашим читачам, як знаменний для нас і для історії голос з найвисших кругів нашої офіціяльної полїтики.

Чи теперішна велика світова війна принесе лїпшу долю українському народови? Отсе питанє ставляє кождий свідомий Українець під напором свого почуваня, — аби облекшити собі теперішну хвилю та з надією на лїпше поборювати лихоліте і чим скорше діждатись гаразду...

Усї відчуваємо, що прийшов великий час і крайна пора, аби сповнив ся народний заповіт: пірвати кайдани неволї та волї і долї добути!

А куди дорога?

Більше як пятьсот літ мучить ся наш український нарід — добиваючись долї. Найсвітлїйша доба змагань українського народу під стягом великого гетьмана України Богдана Хмельницького не здійснила його надій! З одного боку станула царська Московщина, з другого шляхотська Польща.

Треба було довго ждати, коли аж по розборі Польщі, австрійська конституція дала нашому народови — як усїм народам сеї держави — загальні горожанські свободи. але в галицькій области сполучено пять країв разом [Галичина, Володимирія, велике князївство Краківське, та князївства Осьвєнцїм і Затор) в один. Галичину. Тут опинились оба народи. український і польський під знаком краєвої автономії і тут ми переживали знов полїтику Поляків супроти українського народу. Наші змаганя до національної самоуправи розбивались о скелю краєвої автономії, що перемінилась у верховодство Поляків над Українцями. Під напором цїсарського правительства у Віднї роблено від часу до часу угоди, нові ери і компроміси між Поляками і Українцями, але через пятьдесять лїт не полагоджено міжнародного спору українсько-польського!... Нарід запанував над народом.

Прийшла отся велика війна та в боєві кадри монархії Габсбурґів станули сини усїх народів сеї держави; усї однакі на світовім боєвищи, дають свою кров і житє! Та отся страшна війна видвигнула на верх все, що було неясне, неправдиве або скрите; через неї пробилось українське питанє так докладно як нїколи перед війною, так наче сонце з поза хмар показались живі слова Шевченка: чия правда, чия кривда та чиї ми дїти...

Ми станули рішучо а не двозначно по стороні австрійської держави і її кріпкого союзника німецького, та нашу жертву війни несемо в імя лїпшої будучности і сили отсих осередних держав та в інтересї добра українського народу.

Віримо твердо, що тут в австрійській монархії наступить велика і здорова віднова в усїх краях і в самій державі; що те все, що переживалось — було недобре або шкідне, більше не вернеть ся, а натомість запанує новий державний лад, що запоручить кождому народови мирний і свобідний розвій та господарський добробит. Ніякий нарід не повивен мати більше або менше прав, бо усї народи нашої держави мають рівне право конституційне, запоручене нашим монархом і те право у тяжкім світовім бою заслужив собі наш український нарід разом з другими народами монархії Габсбургів...

Тому віримо кріпко, що на основі національної самоуправи усїх народів Австрії відбудеть сд ожидана віднова державно-правного устрою Австрії, та отсим дїлом поставить ся забороло проти пановання народу над народом і поборюваня народів між собою,та скріплять ся основи австрійської держави як держави народів! Суцільна і сильна австрійська монархія може мати лиш одно державне правлїнє та безпосередно під сим осередним правительством мусять стояти усї народи сеї держави. Отсе наука з часу великої війни...

Ми, галицькі Українцї, не хочемо іти анї під російського деспота анї під польське панованє, а бажаємо свобідно жити своїм житєм в австрійській державі. Отсе головний пункт нашої полїтики. Ми не займаємось питанєм польським, бо се належить до Поляків, а польські панове най перестануть опікувати ся українським питанєм, бо се наша справа!

Наука тяжко пережитої історії не може змарнуватись, бо се було би гріхом непростимим! Не за се поклали свої голови сотки тисяч народу в лютім бою, аби по війнї те наступило, що було перед війною, але за те, аби прогнати раз на все московського наїздника та обезпечити свобідний розвій народів австрійської держави. Тому маємо право сподїватись з вислїду війни, що й нашому українському народови в сїй державі на засадї справедливости буде обезпечений свобідний національний розвито на наших областях!

Ми, Українцї, надїємось також, що побідні армії союзних держав, Австрії і Німеччини задля забезпеченя тривкого европейського мира понесуть свої прапори на землї російської України дальше та на київських горах звістять свободу всему українському народови...

---

# НОВИНКИ.

— **Спізнена великодушність.** В німецькій часописї „Der neue Merkur“ п. Дашинський пише про українську справу, запевняючи, що українське питанє може бути розвязане лише „з Поляками, а не проти Поляків“. Польський соціялдемократ, що недавно означнив границю Польщі на Бузї, так великодушно заступаєть ся за нас:

Розуміє ся само собою, що Українцї не то, що не могуть втратити нїчого з вже набутих в Австрії прав, но мають ще й право здобути условини які дали би їм спромогу національно уконституовати ся, треба їх проте як найщедрійше вивінувати у всї інституції конечні для розвитку національного житя.

Аж тепер можемо спокійно спати, бо показує ся (видно що до недавна було инакше...) що ми не можемо втратити нїчого з набутих в Австрії прав...

— **Княжий дар чижинця для Українців.** Князь-епископ Еґліч з Люблянн жертвував для потерпівших в наслїдок війни Українців 4.650 корон.

— **Супровітовані Стрільці,** котрих пізнійше асентеровано до війська при переглядї (мустерунку), м о ж у т ь  п о в е р н у т и  н а з а д  до  У к р а ї н с ь к и х  С ї ч о в и х  С т р і л ь ц ї в на основі розпорядку міністерства краєвої оборони. Отже хто із супровітованих давнійше Українських Січових Стрільців служить тепер при війську і хоче перенести ся до Укр. Січ. Стрільців, нехай подасть свою адресу Збірній Станиці У. С. С. у Віднї (Ukrainische Legion, Wien, XIV. Goldschlagstr. 108) і дасть поясненє, як довго служив при У. С. С., коли і ким і де взятий до війська та де тепер находить ся.

— **Всї інваліди У. С. С.,** що окалїчіли підчас воєнної служби, а досї не є ще відзначені, мають подати  с в о ї  т о ч н і  а д р е с и до команди збірної станиці У. С. С. у Віднї (Ukrainische Legion. Wien, XIV. Goldschlagstr. 108). Ся стрілецька команда буде старати ся о відзначенє інвалїдів У. С. С. по думцї розпорядженя мінїстерства краєвої оборони.

— **Радісна вістка.** Довідуємо ся з достовірного жерела, що військові власти скоро опорожнять будинок семинара духовного, що під сю пору перемінений на шпиталь. Справу розвязано в той спосіб, що шпиталь найде приміщенє де-инде. Таке порученє видав камандант міста ґен. Рімль.

— **З табору збігців в Ґмінд.** Дня 16. с. м. відбулось в збіглецькім таборі в Ґмінд за здоровлє цїсаря Франц Йосифа торжественне богослуженє. При сїй нагоді Українцї—збігцї з городецького повіта зложили 23 К 14 сот.

— **Нові хлїбові карти у Львові** З днем 20. с. м. видає управа міста нові двотижневні хлїбові карти. На нову карту можна буде купити в протягу двох тижнїв або 2 бохонцї хлїба по 1.260 ґрамів і 1.000 ґрамів муки, або 4 бохонцї хлїба по 980 гр. Бохонцї хлїба о вазї 1.260 ґрамів будуть продаватись у всїх склепах, натомість менші о вазї 980 ґр. тільки в деяких склепах, заосмотрених в відповідну таблицю. На разї продажа хлїба по 980 ґр. буде відбуватись в склепах при ул.: Баторого ч. 6, пл. унії Берестейської ч. 7, пл. Краківській, ул. Берка ч. 12, при ул. Сокола ч. 1 і при ул. Личаківській ч. 17. Цїна за бохонець хлїба о вазї 1.280 ґр. виносить 63 сот.,—за бохонець 980 ґр. 49 сот.

— **Пошести в підльвівських громадах.** Пошесть віспи панує в 29 підльвівських громадах, в яких занедужало дня 23. січня 69 осіб; виздоровіли 33 особи, вмерло 4. — Пятнистий тиф є тільки в Яричові новім. — Черевний тиф панує в 6 громадах.

— **Болгарський король у Віднї.** Болгарський король і його брат кн. Филип Сахсен-Кобурґський відвідали онодї о год. 8. вечером архикнязя Леопольда Сальватора та його подругу Блянку. Остались там на чаю і по двох годинах вернулись до кобурґської палати. Онодї пополуднї відвідав короля адмірал Арх. Кароль Стефан та оставав у нього довший час. — Болгарський король прийняв 18. с. м. на спеціяльнім послуханю мінїстра внутрішних справ кн. Гогенльоге. В честь болгарського короля ґр. Берхтольдова дала вчера в своїй палатї підвечірок.

— **З української ґімназії в Рогатинї.** Дня 28. лютого с. р. по торжеств. Богослуженю зачинаєсь наука в українській ґімн. в Рогатинї. Вписані ученики мають зібрати ся в домі біля давної „Богородичної“ бурси, Мають принести: 1) вписову таксу, 2) послїдне свідоцтво і метрику. Того самого дня і вступні іспити до І. кл. Записані на приготовавчий курс одержать писменне покликанє. Бурси нз буде. — Дирекція.

— **Послїдні тїни щезають.** Партія подільських дідичів, яка перед війною, а ще більше в часї ворожого наїзду цїлком недвозначно виявляла свій погляд, де Полякам шукати охорони і спасеня, оставала доси поза т. зв. Naczelny-м Komitet-ом Narodow-им.“ Тепер як доносять часописї, ведуть ся переговори о вступленє представників тої партії, репрезентованої ґр, Львом Пінїнським, Кшечуновичем, Ґарапіхом та ин.                в склад орґанїзації згаданого комітету. З довершенєм тої подїї щезнуть послїдні тїни на овиді польських орієнтацій і розвіваєть ся леґенда, яка спричиняла стільки клопотів хоть би навіть львівській цензурі.

— **Управа ґрунтів в области II. армії.** Команда II армії видала розпорядок в справі управи ґрунтів що лежать необсїяні. На підставі сего розпорядка мають властителї кождий кусник землї засївати. В містах мають сею справою занятись автономічні власти, впливаючи на властителів огородів і садів, щоб вихіснували їх під засів ярини. Тими ґрунтами і парцелями,

які не належать до нікого, або яких властителі виїхали поза границі краю, має зайнятись військовість. Власникам ґрунтів, що не мають средств, себто коний і людий до управи рілї власним коштом, поможе військовість даючи їм до помочи бранців.

— **Апровізація населеня.** Дня 17. с. м. відбуло ся четверте засіданє прибічної ради Заведеня для обороту збіжем. Прибічна рада ухвалила таку резолюцію: Щоб забезпечити рільну продукцію на рік 1916, і о скільки є се можливо її збільшити, взиває ся правительство, щоб достарчило рільникам потрібного до весняних засівів зерна, та потрібні до пільних робіт робітничі сили, — дальше щоб достарчило потрібних азотанів і штучного навозу по таних цінах, а в кінці, щоб приспішило відбудови теріторій, навіщених війною. Відтак ухвалено слідуючу другу резолюцію: „Взиває ся правительство, щоб не робило виїмки в виключнім праві Заведеня для обороту збіжем в спроваджуваню продуктів з Балкану, — вкінці, щоб давні закупна приватними особами зліквідувало при узгляднено фінансів держави“. Правительственний радник, здаючи звіт зі стану засмотреня, висказав переконане, що запотрібоване є покрите аж до слідуючих жнив. Вкінці прибічна рада ухвалила резолюцію, яка взиває правительство, щоб перетвори з бульби, які служать до виживленя як картофляна мука і т. п. відступило Заведеню для обороту збіжем. Притім треба узглядняти товари з Угорщини і заграниці.

— **Посол радник Лев Левицький** перебуває тепер в краю і обїздить свій округ вже за четвертим наворотом. Хоть як умови особисті стали для нього важкі (Москалі знищили його цілковито) працював цілий час в народних орґанізаціях у Відни, а з краєм оставав в безперервній лучности.

— **Подяка.** Складаємо прилюдно подяку Хвальному Товариству „Львівський Боян“, Вп. П. Олї Завадській, Вп. П. проф. Володимирови Маслякови і Вп. П. Богданови Дрималикови за ласкаву участь у виступленю на концерті „Сокола Батька“ виданім в честь У. С. С. дня 12 с. м. — Управа „Сокола Батька“.

†

## Лягли головами.

**МИХАЙЛО ВОРОБЕЦЬ,**

ур. 1897 р. в Пукові, ученик V кл. укр. ґімназії в Рогатині, У. С. С. поляг в бою за волю України 2/XI 1915 під Семаківцями над Стрипою, одержавши кулю в голову.

## ОПОВІСТКИ.

**Неділя, дня 20. лютого 1916**

**Нині**: 20 лютого гр.-кат. Блудного сина, римо-кат. Старозап.

**Завтра**: 21. лютого гр.-кат. Теодора римокат. Елеонори.

○ **„Повітова Січ“** у Львові ул. Коперника 5. в подвірю. В неділю 20 лютого с. р. о год. 3. попол. відбудуть ся у власний салі товариські сходини членів для обговореня важних справ товариства. О чисельну участь і точність просить старшина.

○ **Львівський Український** народний театр тов. „Бесіда“ у Львові під управою Василя Коссака.

В неділю дня 20 с. м. 1916. „Перше повмирали, а потім повінчались“, Міщанська комедія в 2 діях. Закінчить „На перші гул“ комедія в 1 дії Васильченка. Білєти раньше можна дістати в Нар. Торговлі, а в день вистави від год. 5. при касі театру.

## Бібліоґрафія.

— **Нові музичні твори.** Української музичного видавництва „Ліра“ вийшли два нові випуски. Один обнимає два українські національні гимни („Ще не вмерла“ і „Не пора“) в легкім фортепяновім укладі Осипа Залеського, другим є Гавронського пісня на мужеський хор до слів Ст. Чарнецького: Вие буря коло хати“.

# Послідні вісти.

**З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.**

З дня 19. лютого.

**На російськім і балканськім фронті не зайшло нічо замітного.**

## На італійськім фронті.

На тирольськім фронті ворожа артилєрія острілювала місцевість Фантанедо в Юдикаріях, та область гори Коль ді Ляка.

В области Суґана відкинено наступ Італійців на Кольо (на північний захід від Борґо).

На пограничу Каринтії місцевість Оґґовіц, на побережу Мрцлї Врч і гора Сан Міхеле була досить сильно острілювана.

Вчерашна виправа італійської летничої ескадри на Любляну мала оплаканий перебіг. Більшість воздухоплавів вже на боєвім фронті приневолено до повороту. Три долетіли до Любляни, і кинули три бомби недалеко тамошнього шпита額 і на кілька сусідних сіл, однак без успіху. Підчас повороту наші летуни заатакували ворога та застрілили великий боєвий літак Капронього.

*Заступник шефа Генерального Штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.*

**З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.**

## На західнім фронті.

Також і вчера наше військо ударемнило анґлійський наступ на полудневий схід від Іперн. Наступ тот був приготований сильним огнем. В відтинку на північ і на північний схід від Арра йшли бої при помочи мін і ручних ґранатів. Ми заняли лійку, нами утворену. На фронті між Aisne а Мозою тривав місцями сильніший артилєрійський і міновий огонь ворога. Більшим висадженєм терену знищили ми часть становиск французьких на горі Combres. На північний схід від Largitzen (недалеко границі французької на полудневий захід від Альткірх) німецькі відділи заатакували ворожі становиска, знищили охоронні уряджена і ворожі засіки та вернули з кількома бранцями і 2 здобутими прирядами до кидапя мін. Наші летуни успішно заатакували поле злетів в Abeele (на полудневий захід від Paperinghe) на ворожі зелізничі уряджена.

**На східнім і балканськім фронті не зайшло нічо особенно важного.**

**Начальна управа армії.**

**АТЕНИ** (Ткб.). Ґенерал Сараіль приїде тут в слідуючім тижни і буде на послуханю у короля.

**БУКАРЕШТ** (Ткб.) Правительство предложило парляментови законопроєкт, після якого усталений в марті м. р. військовий кредит в квоті 200 міліонів леї має бути підвисшений на 600 міліонів леї.

## Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.



# Оголошеня.





Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.